

Äntligen en möjlighet att ge sig på växtsteklar

Viitasaari, Matti (Red.) 2002. Sawflies (Hymenoptera, Symphyta) 1. A review of the suborder, the Western Palaearctic taxa of Xyeloidea and Pamphilioidea. Tremex Press Ltd. 516 pp. Rikt illustrerad i färg och svartvitt. ISBN 952-5274-01-2. Pris: 112,20 Euro från Sverige (lägre i Finland). Kan beställas på <http://www.tremex.fi/>.

Redan 1982 gav Matti Viitasaari ut en mer sammanfattande bok om växtsteklar som 1983 följdes av en bok om underordningarna Xyeloidea och Megalodontoidea. De var dock skrivna på finska. 1984 kom ytterligare en finskspråkig bok i serien. Denna gång om Finlands vedsteklar och närbesläktade grupper (Siricoidea, Oryussoidea och Cephoidea), som vi som arbetade med tillämpad entomologi hade en stor nytta av, trots språkliga problem. 1987 följdes denna bok av ytterligare en bok om Finlands barrsteklar (Diprionidae) som Matti skrev tillsammans med Martti Varama. Även i denna fick vi en hel del information om flera skadegörare på skog trots att språket fortfarande var finska. Matti har sålunda visat en betydande kunskap om växtsteklar och vi har väntat på en fortsatt publicering på engelska. Nu äntligen kommer den första av dessa böcker med Matti som redaktör. Den berör hela Norden. Rörande växtsteklar så finns i Sverige knappast något systematiskt skrivet sedan René Malaises tid. I Finland har däremot en rad entomologer sysslat med växtsteklar och här har flera systematiska arbeten kommit under en lång följd av år. Bristen på bra litteratur bidrar antagligen till att bara någon enstaka svensk entomolog har sysslat med dessa djur faunistiskt. Däremot har en rad arbeten om växtsteklar publicerats under senaste decennierna om populationsekologi och tillämpad entomologi. Växtsteklar är dock en insektsgrupp som genom sin biologi även skulle kunna intressera en del fjärlssamlare.

Den bok som Matti Viitasaari nu redigerat är till hälften skriven av honom själv. Han inleder boken med en omfattande genomgång av underordningen växtsteklar. Här ingår en historik

över växtstekelforskare samt en genomgång av växtsteklarnas biologi, morfologi, ekologi, biogeografi samt en genomgång av skadegörare inom gruppen. Han gör sedan en genomgång

av samtliga underfamiljer i hela världsaunan inom gruppen. Sedan följer en bestämningstabell till släktena *Pleroneura* och *Xyela* av S.M. Blank. Matti Viitasaari själv har gjort bestämningstabeller till de nordeuropeiska arterna av spinnarsteklarna (Pamphilidae). A. Shinohara behandlar systematik och fylogeni inom de lövrollande och säckspinnade arterna i underfamiljen. Veli Vikberg skriver sedan om kläckningar av larver och om ägglägningsbeteenden hos många arter i gruppen. A. Taeger har sedan gjort en bestämningstabell över de europeiska arterna av familjen Megalodontesidae.

I denna bok finns de flesta arterna inom gruppen avbildade på färgplanscher av hög kvalitet. Den har även många fina svartvita illustrationer av larver och äggläggningar m.m. Resultatet har blivit en mycket fin bok som bör intressera alla entomologer och kanske stimulera någon person att börja arbeta med denna intressanta grupp som hyser så många vackra och iögonfallande arter. Se exempelvis på den mycket vackra *Caenolyda reticulata* som liknar en minupplaga av björns-pinnaren *Arctica caja*. Artens larver lever av barr och sitter i spunna rör uppe i tallkronorna i Syd-sverige.

Glädjande nog är arbetet med del nummer 2 i serien snart avslutad. Den delen ska omfatta bl a klubbhorns-, barr-, ved- och hornsteklar.

Bengt Ehnström

